

Näkökulmia tehtävien ja kuvien käsittelyyn

Kuvatehtävä pilakuvasta s.154

Vatikaani on pitkään vastustanut raskauden ehkäisyä. Ota selvää, miten paavi Franciscus suhtautuu asiaan.

- Vuodesta 2013 lähtien paavina toiminut Franciscus ei suhtaudu ehkäisyyn yhtä jyrkästi kuin hänen edeltäjänsä, mutta ei myöskään hyväksy sitä missä tahansa tilanteessa. Hänellä ei ole ehkäisyyn selkeää linjaa, mutta hän on todennut, että kirkon olisi aika uudistaa käsityksiään asioista, joihin se on aikaisemmin jumittunut.
- Esimerkiksi keväällä 2016 hän sanoi, että *raskauden välttäminen ei ole absoluuttinen paha*. Tällä hän viittasi esimerkiksi tilanteeseen, jossa ehkäisyä käytetään estämään zika-viruksen leviäminen.
- Aborttia paavi Franciscus pitää edelleen täysin tuomittavana asiana.

Tehtävä 1

Mitä tarkoitetaan väestön muuntumisen mallilla?

- Se kuvaa teoreettisesti, kuinka teollistumisen taso vaikuttaa syntyvyyteen, kuolleisuuteen ja siten väkilukuun.

Tehtävä 2

Miksi väestönkasvu yleensä hidastuu maassa, joka teollistuu?

- Ensin laskee kuolleisuus, sitten sen seurauksena syntyvyys. Ei ole tarvetta synnyttää mahdollisimman paljon lapsia, koska syntyneet lapset jäävät todennäköisesti henkiin.
- Teollistuvat maat kaupungistuvat, eikä kaupungeissa tarvita lapsia samalla tavalla kuin maaseudulla.

Tehtävä 3

Miksi maailmassa tapahtui väestöräjähdys 1900-luvun jälkipuolella?

- Kehitysmaissa kuolleisuus laski länsimaiden kehittyneen lääketieteen ansiosta.
- Syntyvyys ei kuitenkaan laskenut esimerkiksi siksi, etteivät kehitysmaat teollistuneet.
- Muita syitä korkean syntyvyyden jatkumiseen olivat esim. perinteet, naisten heikko koulutustaso ja uskonnolliset syyt.

Tehtävä 4

Laadi käsitekartta luonnonvarojen liiakäytön syistä ja seurauksista.

Opiskelijan oma vastaus

Tehtävä 5

Miksi väestönkasvun hillitseminen on toisaalta välttämätöntä, toisaalta vaikeaa?

Välttämätöntä:

- Kasvava väkiluku lisää luonnonvarojen liiakäyttöä, saasteita ja jätteitä. Nämä kiihdyttävät ilmastonmuutosta.

Vaikeaa:

- Hillitseminen edellyttäisi valtioilta organisoituja toimia, jotka ovat kalliita. Hitaan kehityksen maissa, joissa väestö kasvaa voimakkaasti, ole välttämättä rahaa tällaisiin toimiin.
- Väestönkasvu hidastuu, jos naisten koulutus lisääntyy. Tämä taas edellyttää asennemuutosta, mikä tapahtuu hitaasti.
- Myös asenteet esim. ehkäisyä kohtaan vaikeuttavat väestönkasvun hidastamista.

Tehtävä 6 (nettitehtävä)

Mene Suomen YK-liiton ylläpitämään tietokantaan (globalis.fi). Tutki satelliittikuvia ihmisten vaikutuksesta ympäristöönsä. Valitse kolme mielestäsi hyvää esimerkkiä aiheesta. Perustele valintasi.

Opiskelijan oma vastaus